

circumstàncies (pròlegs, presentacions, etc.) s'ajustaven a aquest patró, ni que fos pagant el preu, eventualment, d'un cert grau d'imprecisió. En la seva darre-
ra lliçó a la universitat ens advertia als seus deixebles: «Res no és innocent en el món de les llengües. I, per tant, nosaltres no podem ser ingenus». I també: «Ningú com nosaltres ha de tenir ben clar –diguin el que diguin– que la paraula dominant és la paraula que imposa el poder dominant».

En darrer terme, els seus treballs es caracteritzen per un altíssim rigor en el tractament i per la propietat amb què aborda les qüestions de referència. Rigor i propietat que no impliquen però, necessàriament, exhaustivitat: molt sovint, al darrere d'intuïcions brillants, havent-se exposat la tesi que li interessava, hi trobem sortides del tipus: «Algú haurà d'estudiar-ho algun dia amb més deteniment». És per això que podem dir que els treballs de Modest Prats obren molts camins per a noves investigacions; és per això també que, en la seva recerca, es va poder permetre una dispersió temàtica amb la qual, sens dubte, va divertir-se i va expandir els seus amplíssims interessos intel·lectuals, encara que no atenyés el grau d'especialització que, cada vegada més, l'acadèmia reclama dels seus membres.

Han restat de referència inexcusable, així, tant alguns treballs seus sobre la llengua medieval com certs articles sobre el català barroc, com les seves aportacions a propòsit dels grans autors contemporanis: Verdaguier, Carner, Pla. La llengua literària, tant en el sentit fabrià del terme –la llengua en els seus usos formals– com volent dir la llengua de la gran literatura, és, en definitiva, el nucli central d'atenció en tota la seva trajectòria. La seva formació filològica, molt clàssica, atorga als textos de la llengua el lloc predominant. Exigent amb ell mateix, amb els col·legues i amb els seus nombrosos alumnes, la petja de Modest Prats en el món de la ciència filològica del nostre país ha estat profunda. El seu ingrés a la Secció Filològica de l'IEC, l'any 2005, representa el reconeixement públic del treball dut a terme.

Francesc Feliu és professor d'Història de la Llengua de la UdG.

ARXIU PEP NADAL

>> *Drets, Jaume Nadal, Quim Garriga, M. Carme Solà, Pep Nadal. Asseguts, Salvador Sunyer, Narcís Comadira, Dolores Oller i Modest Prats. A Monterchi (Toscana), el 2009.*

Els viatges amb en Modest

DOLORS OLLER I NARCÍS COMADIRA

Viatjar amb en Modest era una meravella, sempre que tinguessis en compte un parell o tres de coses essencials. Primera: ell manava. Segona: els àpats havien de ser com cal, asseguts i a la seva hora. Prohibit saltar-se'n cap. Prohibits els entrepans. I tercera: l'aire condicionat del cotxe havia d'anar sempre a tota marxa. Acceptar que ell manava no costava gens, perquè tenia autoritat natural. Era més gran i més savi. Conduïa ell, perquè habitualment anàvem amb el seu cotxe. No es cansava mai i podia fer llargues tirades, això sí, sempre parant per dinar i per sopar. Ell plantejava la ruta i els monuments i buscava un restaurant a prop de cada monument, sobretot a França, perquè ja se sap, aquests francesos no volen donar-te res fora d'hora, la seva. També pensava i decidia on havíem de fer nit. A part d'això, tots els suggeriments eren acceptats i, a vegades, aplaudits, com ara quan vam voler pujar a Ronchamp,

Acceptar que en Modest manava no costava gens, perquè tenia autoritat natural. Era més gran i més savi

de tornada d'Alsàcia, o quan, a Bolonya, vam exigir la visita al museu Morandi.

Amb en Modest vam fer molts viatges d'aquests que en dèiem de Medinyà Tours. Per França i per Itàlia. En vam fer un a Bordeus, amb en Salvador Sunyer; un altre per veure les catedrals gòtiques que envolten París: Rouen, Beauvais, Chartres, Amiens, Sens, Senlis, Troyes... Aquest va ser amb en Quim Garriga. Una altra vegada vam anar a la Borgonya, amb en Mon Marquès i la Montse Terrades. Una altra, a Arles i la Camarga, amb en Sunyer. Una altra a la vall del Roine, amb en Sunyer i en Joan Bosch. Una altra vegada vam anar a Alsàcia, només nosaltres dos i en Modest. Un altre any, vam anar a Torí i Le Langhe, amb en Sunyer. Un altra vegada vam anar a Recanati, amb en Sunyer i en Toni Puigverd. Tots aquests viatges els fèiem al setembre. Com un que vam fer a Roma, amb en Pep Nadal i la Iame, amb el cotxe d'en Pep. Els restaurants els triava en Modest, però. Un any vam anar només a Roma, amb en Sunyer, a la primavera i en avió. Potser ens en deixem algun.

Dos van ser diferents. El de Noruega, que quan va saber que hi anàvem al

congrés del PEN, s'hi va voler apuntar. Vam veure Oslo, i vam anar a Tromsø, més amunt del cercle polar àrtic. Un dia el vam acompanyar a un supermercat. Volia comprar carn de balena i de ren, per convidar els amics a la tornada. Això revela com valorava l'amistat, perquè en Modest mai no entrava a cap botiga. És més, quan havíem de passar per una ciutat gran, sempre s'ho feia venir bé perquè fos en diumenge: així no podíem comprar.

L'altre va ser el seu últim viatge. Ja malalt, va demanar que el portéssim a Itàlia, perquè es volia acomiadar de Piero della Francesca i de Fra Angelico. Vam anar, per tant, a Arezzo i a Florència. Va ser un viatge en avió: Girona-Pisa. I allà, en dos cotxes de lloguer, vam anar fins a Lucca, on vam fer nit, i l'endemà fins a Sansepolcro. A més de nosaltres dos érem en Pep Nadal i la Iame, en Quim Garriga, en Salvador Sunyer i en Jaume Nadal. Tot i que va ser un viatge trist, va ser un viatge memorable. En Modest encara era ell, tot i que disminuït. Es cansava aviat i a mitja tarda ja desconnectava. El dia que vam ser a Florència, a San Marco, va ser feliç, i també al migdia, al Carmine, veient Masaccio. A la tarda, en canvi, als Uffizzi, un cop vistos Cimabue, Giotto i Botticelli, va dir que ja en tenia prou. Vam sortir amb ell i vam seure en aquell cafè sofisticat que hi ha a la plaça della Signoria, i mentre esperàvem que anessin sortint tots, ens va dir: «M'he cansat molt». «També nosaltres estem molt cansats», li vam contestar. Un cop refet, va voler anar a sopar a Siena, a un restaurant de darrere la plaça, i es recordava de tot el que hi havíem menjat feia anys. Les visites a Arezzo i Monterchi van ser molt menys cansades, i els *Piero* de Sansepolcro, com que hi posàvem, els teníem al costat de l'hotel. Vam tornar per la vall d'Orcia, cap a Pisa, en un tarda de sol ponent deliciós. Era el juny, i els blats eren tots daurats...

Ara, cada any, quan comença setembre, pensem amb nostàlgia en aquells viatges i enyorem aquell privilegi repetit durant tants anys.

Dolors Oller és catedràtica emèrita de Teoria Literària de la UPF.
Narcís Comadira és escriptor i pintor.

Entendre la civilització

JOSEP MARIA FONALLERAS

ARXIU SALVADOR GARCIA-ARBOS

>> Un grup d'amics davant el cafè Sant'Eustachio, a Roma, el 2007.

Si l'anada a Roma coincidia amb el dilluns de Pasqua –la *pasquetta*– en Modest ens convidava a dinar. Un dia, ho vam fer en una placeta, la piazza di Sant'Apollinare, ben a prop del Palazzo Altemps, i també d'un apartament on en Modest havia viscut en la seva primera estada a la ciutat, quan hi estudiava i deia missa a Sant'Andrea della Valle. El restaurant es deia Passetto, i vam menjar a fora, en una terrassa des de la qual es podia veure, al fons, la pi-

azza Navona. Hi havia uns *antipasti* (carxofes a la romana i albergínies marinades) i també vam demanar uns *spaghetti alle vongole* amb un polsim de *bottarga* ratllada al damunt.

Tots els que hem compartit hores o dies amb en Modest, a Roma, podríem descriure un àpat semblant. El menjar era, sens dubte, una part importantíssima de la visita, del descobriment, i calia seure a taula –a la de Da Settimio, per exemple– a una hora decent i europea, que és l'hora que en Modest dictaminava.

Més enllà de l'anècdota, però, dels centenars d'anècdotes que tots podríem explicar, hi ha una categoria que, aquests dies, després de la seva mort, en

En Modest et connectava amb la cultura, te'n feia coneixedor i responsable, la transmetia amb la idea de fer-la més ampla, més poderosa, més fèrtil